

CANTHARELLUS LILACINOPRUINATUS HERMITTE, EYSSART. & POUMARAT, A CATALUNYA I LES ILLES BALEARS

M.À. PÉREZ-DE-GREGORIO ¹ i G. MIR ²

1.- Pau Casals, 6, 1^a, 1^a. E-17001 Girona. E-mail: mycena@telefonica.net

2.- Sollerie, 76. E-07340 Alaró (Illes Balears). E-mail: lactarius@telefonica.net

RESUM. *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, a Catalunya i les illes Balears. Es descriu, comenta i il·lustra un interessant tàxon de les Cantharellàcies: *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, recol·lectat per primer cop a Catalunya i Illes Balears.

SUMMARY. *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, in Catalonia and Balearic Islands. An interesting taxon of *Cantharellaceae*: *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, previously unrecorded in Catalonia and the Balearic Islands, is described, commented and illustrated.

Key words: Basidiomycetes, *Cantharellus*, taxonomy, Catalonia, Balearic Islands.

RESUMEN. *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, en Cataluña y las Islas Baleares. Se describe, comenta e ilustra un interesante taxón de las Cantarelláceas: *Cantharellus lilacinopruinatus* Hermitte, Eyssart. & Poumarat, recolectado por primera vez en Cataluña y Baleares.

INTRODUCCIÓ

Com sabeu, la micoflora mediterrània ha estat fins ara molt menys estudiada que la del centre i nord d'Europa. Poc a poc, l'aparició de diversos treballs i la conjunció dels esforços de micòlegs de la zona mediterrània està fent que es coneguin molt més els fongs d'aquesta àrea geogràfica, per altra banda, molt rica. En aquest context, i continuant la tasca d'anteriors treballs (PÉREZ-DE-GREGORIO & VIDAL, 1994; PÉREZ-DE-GREGORIO, 1995) hem seguit prestant atenció a la micoflora balear, darrerament amb la col·laboració de micòlegs mallorquins, especialment el segon dels autors. En aquest treball, us presentem una espècie micorrizògena de l'alzina (*Quercus ilex*), recentment descrita per J.C. HERMITTE *et al.* (2005), propera a les espècies *Cantharellus ferruginascens* P.D. Orton i *C. alborufescens* (Malençon) Papetti & Alberti.

DESCRIPCIÓ

Cantharellus lilacinopruinatus Hermitte, Eyssart. & Poumarat, *Bull. FAMM*, 28: 27-32 (2005).

Pileu de 1-8 cm de diàmetre, primer convex, després estès i més tard deprimit del centre, per acabar en forma d'embut. El marge, involut en els joves, és lobulat i ondulat. La superfície del barret és llisa i seca, de color groguenc pàl·lid, amb una pruïna de color lilací en els exemplars joves, sobre tot al centre del barret, i que aviat es torna blanquinosa. En manipular-lo, es taca de bru rogenc. Himeni format per plecs laminars gruixuts, força decurrents, més o menys intervenats i bifurcats, de color groc pàl·lid; després de manipular-lo es taca de bru rogenc. Peu de 30-40 × 12-20 mm, massís, atenuat ver la base i sovint corbat, del mateix color que el barret. Carn blanquinosa, d'olor i sabor suaus. Espores de 9-11 × 5-6 µm, no amiloides, el·lipsoidals, amb tendència a ésser

amigdaliformes. Basidis tetraspòrics i fibulífers. Cistidis absents. Cutícula formada per hifes filamentoses. Esporada blanquinosa.

MATERIAL ESTUDIAT. GIRONA: 5-XI-2005, Pantaleu, Palau-Sator (el Baix Empordà), UTM 31TEG0947, alt. 40 m, 25 exemplars sota alzines (*Quercus ilex*), leg. i det. J. Carbó, herbari JC-20051105.1; 13-XI-2005, Corçà (el Baix Empordà), UTM 31TEG0148, alt. 50 m, 7 exemplars sota alzines (*Quercus ilex*), leg. F. Rodríguez, det. M.À. Pérez-De-Gregorio, herbari: PG131105; MALLORCA: 31-12-2004; Caubet, Bunyola, UTM DD7493, alt. 130 m, 25 exemplars recol·lectats en bosc de *Quercus ilex*; leg. G. Mir; 18-12-2005, Caubet, Bunyola, UTM DD7493, alt. 130 m, 7 exemplars recol·lectats en bosc de *Quercus ilex*; leg. G. Mir, herbari GM-051218; 04-12-2005; Son Ferrandell, Valldemossa, UTM DD6395, alt. 470 m, 20 exemplars recol·lectats en bosc de *Quercus ilex*; leg. G. Mir i M.A. Pérez-De-Gregorio, herbari PG041205. MENORCA: 10-12-2005, Morell, Maó, UTM 31SFE 0223, alt. 50 m, 8 exemplars al marge d'un bosc de *Quercus ilex*, leg. G. Mir, herbari GM-051210.

OBSEVACIONS. Com ha passat en d'altres ocasions, les espècies més comunes o que tenen interès comestible, passen més desapercebudes o no són objecte d'estudi. En aquest cas, és ben palès, ja que *C. lilacinopruinatus* sembla ser una espècie molt comuna. És molt probable que hagi estat citada i confosa amb *C. ferruginascens* P.D. Orton o *C. alborufescens* (Malençon) Papetti & Alberti, les espècies a les quals més s'assembla. HERMITTE *et al.* (2005), en descriure'l, ja diuen que és una espècie molt comuna al sud de França, a l'àrea de l'alzinar i la roureda de *Quercus pubescens*. Nosaltres, fins ara, només l'hem trobat sota alzines (*Quercus ilex*), i en terreny calcari. La característica macroscòpica més evident d'aquesta espècie és la pruïna de color lilací que presenten els barrets dels exemplars joves, sobre tot al centre. Segons la descripció original, l'himeni també pot presentar aquestes tonalitats, tot i que en les nostres recol·leccions no ho hem constatat. És però, aquesta característica, la que el faria de fàcil reconeixement a cop d'ull, si no fos perquè aquesta pruïna és molt efímera, i es torna de color blanquinós, raó per la qual, la confusió amb les altres dues espècies que hem comentat és més que possible. En aquest cas, per poder destriar-lo de *C. ferruginascens* P.D. Orton, s'han de mesurar les seves espores, ja que en aquesta espècie, segons EYSSARTIER & BUYCK (2000: 118), mesuren $7,5-10 \times 4,5-6,5 \mu\text{m}$, mentre que en *C. lilacinopruinatus*, mesuren $8-12 \times 5-6,5 \mu\text{m}$ (és a dir, en la espècie que presentem en aquest treball, són més llargues). Per altra banda, la possible confusió amb *C. alborufescens* (Malençon) Papetti & Alberti és més remota, ja que aquesta espècie presenta unes tonalitats clarament blanques o blanquinoses, sense els tons groguencs que hem estat comentant. *C. lilacinopruinatus*, és una espècie comestible que ha estat consumida tradicionalment a l'àrea d'estudi. És coneguda com amb el nom de rossinyol (comarques de Girona) o de picornell (Mallorca) i cama-seca (Menorca).

AGRAÏMENTS

Volem agrair els comentaris personals i consells del micòleg francès Guillaume Eyssartier, veritable especialista del gènere *Cantharellus*. També volem agrair, al company Joaquim Carbó, la cessió de les seves dades de recol·lecció.

BIBLIOGRAFIA

- EYSSARTIER, G. & B. BUYCK (2000). Le genre *Cantharellus* en Europe. Nomenclature et taxonomie. *Bull. Soc. Mycol. France*, 116 (2): 91-137.
- HERMITTE, J.-C., G. EYSSARTIER & S. POUMARAT (2005). *Cantharellus lilacinopruinatus* sp. nov., une nouvelle chantarelle termophile. *Bull. FAMM*, 28: 27-32.
- PÉREZ-DE-GREGORIO, M.À. & J.M. VIDAL (1994). Aportació al coneixement dels macromicets de l'Illa de Mallorca. I. *Bull. Soc. Cat. Micol.* 16-17: 145-164.
- PÉREZ-DE-GREGORIO, M.À. (1995). Aportació al coneixement dels macromicets de l'Illa de Mallorca. II. *Bull. Soc. Cat. Micol.* vol. 18: 19-18.

Cantharellus lilacinopruinatus. Ex. 4-12-2005, ref. Herbari: PG041205.